

[Etusivu](#) > ... > [Rahavaateet](#) > [Maksukyvyttömyys/konkurssi](#) > Spain

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Maksukyvyttömyys/konkurssi

 Espanja

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Tuomioistuimessa käytävää maksukyvyttömyysmenettelyä sovelletaan sekä velallisiin yksityishenkilöihin (luonnollisiin henkilöihin) että yrityksiin (oikeushenkilöihin).

Sitä säännellään uudelleenlaaditulla konkurssilailla (*Ley Concursal*), joka hyväksyttiin 5. toukokuuta 2020 annetulla kuninkaan asetuksella 1/2020. Syyskuun 5. päivänä 2022 annetulla lailla 16/2022 muutettiin Espanjan maksukyvyttömyyslainsäädäntöä ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi annetun direktiivin (EU) 2019/1023 saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Minkälaisista maksukyvyttömyysmenettelyistä Espanjan lainsäädännössä säädetään?

Uudessa lainsäädännössä säädetään kolmentyyppisistä maksukyvyttömyysmenettelyistä:

1. konkurssi (*concurso de acreedores*), josta säädetään uudelleenlaaditun konkurssilain I osassa
2. II osan mukaiset velkojen uudelleenjärjestelymenettelyt, mukaan lukien mahdollinen ennakoilmoitus neuvottelujen aloittamisesta
3. III osassa säädetty mikroyrityksiä koskeva erityismenettely.

Mitkä ovat I osan mukaisen konkurssimenettelyn aloittamisen edellytykset?

Konkurssiin voidaan asettaa kuka tahansa velallinen, niin luonnollinen henkilö (myös alaikäinen tai vajaavaltainen) kuin oikeushenkilö, olipa kyseessä yrittäjä tai kuluttaja. Lakiin sisältyy kuitenkin muutamia velallisen tyyppin mukaan sovellettavia erityissäännöksiä, kuten mikroyrityksiä koskeva erityismenettely, jota sovelletaan velallisiin (sekä luonnollisiin henkilöihin että oikeushenkilöihin), jotka harjoittavat liiketoimintaa tai ammattia ja täyttävät tietyt vaatimukset (685 §).

Oikeushenkilö voidaan asettaa konkurssiin, vaikka se olisi selvitystilassa. Yritysryhmään kuulumisella ei ole merkitystä, vaan konkurssiin voidaan asettaa yksi tai useampi ryhmään kuuluva maksukyvytön yritys, muttei koko ryhmää sellaisenaan.

Kuolinpesä voidaan asettaa konkurssiin, kun perintöä ei ole vastaanotettu.

Valtion aluerakenteeseen kuuluvia yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset

Laissa on säädetty konkurssiin asettamiselle tiettyjä subjektiivisia ja objektiivisia edellytyksiä.

A) Subjektiivinen edellytys (1 §): Velallinen voi turvautua maksukyvyttömyysmenettelyyn (konkurssi, uudelleenjärjestely, mikroyrityksiä koskeva erityismenettely), olipa kyseessä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, elinkeinonharjoittaja tai kuluttaja.

Valtion aluerakenteeseen kuuluvia yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

B) Objektiivinen edellytys: Velallisen maksukyvyttömyys, jolla tarkoitetaan sitä, että tämän on mahdotonta suorittaa säännöllisiä maksuvelvoitteitaan tai tämä tilanne uhkaa kolmen kuukauden kuluessa (2 §). Uudelleenjärjestelymenettelyä voidaan käyttää myös tapauksissa, joissa maksukyvyttömyys on todennäköistä seuraavien kahden vuoden kuluessa (585 §).

Konkurssimenettelyn aloittamista hakevat osapuolet

Konkurssihakemusta koskevat vaatimukset riippuvat siitä, hakeeko konkurssiin asettamista velallinen vai hakevatko sitä velkojat.

Jos konkurssiin asettamista hakee velallinen (*concurso voluntario*), on velallisen perusteltava tuomioistuimelle olevansa tosiasiallisesti maksukyvytön tai maksukyvyttömyyden uhkan olevan olemassa. Velallisen on toisin sanoen osoitettava, ettei kykene maksamaan erääntyviä velkoja ajallaan. Jos velallinen on tosiasiallisesti maksukyvytön, konkurssihakemus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun velallinen on tullut tietoiseksi tai hänen olisi pitänyt tulla tietoiseksi maksukyvyttömyydestään.

Velallisen on esitettävä hakemuksessaan tiettyjä asiakirjoja, kuten liiketoimintaselvitys, omaisuusluettelo, velkojaluettelo sekä saatavien takaukset, työntekijäluettelo ja kirjanpito, jos velallinen on kirjanpitovelvollinen.

Velallisella, joka voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, on velvollisuus hakeutua konkurssiin, kun se on tosiasiallisesti maksukyvytön. Tosiasiallinen maksukyvyttömyys on tilanne, jossa henkilö ei kykene maksamaan erääntyviä velkojaan ajallaan. Jos maksukyvyttömyys on vasta uhka, joka ei ole vielä toteutunut mutta jonka toteutuminen vaikuttaa todennäköiseltä, velallisella on oikeus (mutta ei velvollisuutta) hakea konkurssia.

Kauppaoikeudellisia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle esitettävään konkurssihakemukseen on ehdottomasti liitettävä asiakirjat, joista säädetään uudelleenlaaditun konkurssilain 6 ja 7 §:ssä (taloutta ja juridista asemaa koskeva selonteko; ilmoitus siitä, harjoittaako velallinen liiketoimintaa; oikeushenkilön osakkaat, pesänhoitajat tai selvittäjät ja tilintarkastaja; luettelo omaisuudesta ja oikeuksista sekä niiden tunnistetiedot; aakkosjärjestyksessä laadittu velkojaluettelo, josta käyvät ilmi velkojan kotipaikka, saatavan määrä ja eräpäivä sekä voimassa olevat takaukset; tarvittaessa luettelo palveluksessa olevista työntekijöistä; jos velallinen on kirjanpitovelvollinen, on toimitettava tilikirjat, ja jos velallinen kuuluu yritysryhmään, on ilmoitettava yritysryhmän nimi ja esitettävä sen konsolidoitu tilinpäätös).

Velallisella on velvollisuus tehdä aktiivista yhteistyötä konkurssiasta vastaavan tuomioistuimen ja pesänhoitajien kanssa. Toisin sanoen pelkkä passiivinen vaatimusten täyttäminen ei riitä, vaan velallisen on oma-aloitteisesti annettava tietoja, jos ne ovat merkittäviä. Näin ollen velallisella on velvollisuus saapua kuultavaksi (tuomioistuimeen ja pesänhoitajan luo), myötävaikuttaa asian ratkaisemiseen ja antaa tietoja. Nämä velvollisuudet koskevat sekä velallista luonnollista henkilöä että velallisen oikeushenkilön tosiasiallista tai oikeudelliselta kannalta virallista johtoa, joko nykyistä johtoa tai kahden edellisen vuoden aikana johdossa olleita. Tämän velvollisuuden täyttämättä jättäminen katsotaan vilpilliseksi toiminnaksi tai tahalliseksi laiminlyönniksi, jonka perusteella tekijä voidaan tuomita konkurssirikoksesta (joka liittyy velkojien etua vahingoittavan sovintosopimuksen hyväksymiseen tai selvitysmenettelyn aloittamiseen).

Velallisen voidaan todeta olevan vastuussa maksukyvyttömyydestään, jolloin hänelle voidaan tuomita seuraamus. Yksi konkurssimenettelyn tarkoituksista on analysoida maksukyvyttömyyden syitä ja erityisesti sitä, onko velallisen tai muiden velalliseen välittömästi tai välillisesti sidoksissa olevien henkilöiden menettely vaikuttanut siihen tai pahentanut sitä. Tätä varten selvitetään vastuut uudelleenlaaditun konkurssilain 455 ja 456 §:ään sisältyvistä seuraamuksista kootun taulukon avulla.

Aloittaminen ja oikeusvaikutusten voimaantulo

Tuomioistuin tutkii esitetyt asiakirjat, ja jos maksukyvyttömyys tai sen uhka on perusteltu, velallinen asetetaan

konkurssiin hakemuksen jättämispäivänä tai sitä seuraavana päivänä. Jos asiakirjoissa on puutteita, tuomioistuin voi myöntää viisi päivää aikaa täydentää asiakirjoja.

Myös kuka tahansa velkojista voi hakea konkurssiin asettamista, ja tällöin konkurssia kutsutaan pakolliseksi (*concurso necesario*). Hakemuksen esittävän velkojan on osoitettava, että velallinen on tosiasiallisesti maksukyvytön, ja todistettava hakeneensa täytäntöönpanoa velallista vastaan saamatta riittäviä varoja velan kattamiseksi tai näytettävä toteen seikkoja, joiden perusteella velallinen katsotaan maksukyvyttömäksi. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi velkojen maksamatta jättäminen, omaisuuden ulosmittaus, omaisuuden kätkeyminen tai pikainen realisointi tai tiettyjen velkojen (verot, sosiaaliturvamaksut, palkkasaatavat) maksamatta jättäminen.

Jos konkurssiin asettamista hakee velkoja, velallinen haastetaan oikeuteen ja velallisella on mahdollisuus vastustaa konkurssiin asettamista. Tällöin tuomioistuin järjestää suullisen käsittelyn, jossa osapuolet voivat esittää todisteita tietyin rajoituksin. Tuomioistuin ratkaisee, onko kyseessä tosiasiallinen maksukyvyttömyys, ja jos on, asettaa velallisen konkurssiin. Konkurssiin asettaminen tapahtuu myös, jos velallinen hyväksyy konkurssiin asettamisen, ei vastusta sitä tai jättää saapumatta suulliseen käsittelyyn.

Jos velallinen luonnollinen henkilö on tosiasiallisesti maksukyvytön tai häntä uhkaa maksukyvyttömyys ja hänellä arvioidaan olevan velkaa enintään viisi miljoonaa euroa, hän voi pyytää velkojen sovittelua tuomioistuimen ulkopuolella (*acuerdo extrajudicial de pagos*). Näin voivat tehdä myös oikeushenkilöt, jotka täyttävät uudelleenlaaditun konkurssilain 631 §:n vaatimukset.

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen oikeusvaikutukset tulevat voimaan heti, vaikka päätökseen haettaisiin muutosta.

Maksukyvyttömyyspäätöksen julkaiseminen

Konkurssipäätös julkaistaan mieluiten sähköisessä muodossa, ja ote päätöksestä julkaistaan Espanjan virallisessa lehdessä (*Boletín Oficial del Estado*). Tuomioistuin voi määrätä päätöksen julkaistavaksi useammassa välineessä, jos pitää tätä välttämättömänä.

Välitoimet:

Kun tuomioistuin on ottanut konkurssihakemuksen käsiteltäväksi, se voi määrätä tarvittavat toimenpiteet velallisen omaisuuden koskemattomuuden varmistamiseksi konkurssihakemuksen tehneen pyynnöstä yleisessä prosessilainsäädännössä säädetyllä tavalla. Tarvittaessa tuomioistuin voi edellyttää myös etukäteisvakuutta mahdollisten vastuiden turvaamiseksi.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluva omaisuus

Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin (konkurssipesään) kuuluvaa omaisuutta ovat kaikki konkurssipäätöksen antamispäivänä velalliselle kuuluvat omaisuus ja oikeudet sekä kaikki omaisuus ja oikeudet, joita velallinen hankkii tai jotka siirtyvät velalliselle menettelyn aikana. Konkurssipesän ulkopuolelle jää omaisuus, jota ei voida ulosmitata.

Laivoihin tai ilma-aluksiin liittyvien velkojen etuoikeutetut velkojat voivat erottaa ne konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta nostamalla kanteen alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti.

Kun konkurssiin asetettu velallinen on naimisissa oleva luonnollinen henkilö, konkurssipesään kuuluu myös hänen henkilökohtainen omaisuutensa ja, jos puolisoilla on avioehto, myös kaikki sellainen puolisoitten yhteinen omaisuus, jota tarvitaan velallisen vastuiden hoitamiseen.

Konkurssi ei edellytä velallisen toiminnan lakkauttamista, vaan velallinen voi jatkaa yritystoimintaa sen mukaan, millaisia rajoituksia siihen sovelletaan. Yleensä omaisuuden hallintaa tai siitä määräämistä koskeviin toimenpiteisiin vaaditaan pesänhoitajan lupa, mutta tietyt yleisluonteiset toimet voivat olla sallittuja, jos ne

kuuluvat yrityksen tavanomaiseen toimintaan. Varallisuutta ei voida lähtökohtaisesti käyttää konkurssiin asetetun yhtiön toiminnan rahoittamiseen ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sovinto on hyväksytty tai pesänselvitys aloitettu. Seuraavassa kohdassa tarkastellaan velallisen toimivallan pidättämistä tai rajoittamista.

Silloin kun velkajärjestelyssä olevan yrityksen toimintaa rahoitetaan uusilla kassatuloilla, puolet tuloista on käytettävä kuolinpesän velkojen hoitamiseen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Velallisen toimivalta

Lähtökohtaisesti toisistaan erotetaan vapaaehtoinen ja pakollinen konkurssi (29 §). Vapaaehtoisessa konkurssissa omaisuus säilyy velallisen hallinnassa ja määräysvallassa ja pesänhoitajan on vain hyväksyttävä tai vahvistettava toimet. Pakollisessa konkurssissa tilanne on päinvastoin: velalliselta pidätetään oikeus omaisuuden hallintaan ja siitä määräämiseen, ja pesänhoitaja alkaa huolehtia tästä. Sääntelyllä ei pyritä rankaisemaan konkurssivelallista, vaan säilyttämään omaisuus ja varmistamaan menettelyn lopputulos.

Edellytyksenä on kuitenkin velallisen taloudellisen toiminnan jatkuminen, minkä vuoksi 111 §:ssä annetaan pesänhoitajalle oikeus laatia luettelo toimista, jotka voivat luonteensa tai määränsä vuoksi jättää tarvittavan valvonnan ulkopuolelle. Järjestelmä on joustava, sillä tuomioistuin voi perustellulla päätöksellä määrätä toimivallan pidättämisestä, kun kyseessä on vapaaehtoinen konkurssi, tai toimivallan rajoittamisesta lupa- tai hyväksymisjärjestelmällä, kun kyseessä on pakollinen konkurssi. Tuomioistuimen on ilmoitettava riskit, jotka tällä ratkaisulla pyritään välttämään, sekä tavoiteltavat edut.

Myös alkuperäistä toimivallan rajoittamista tai pidättämistä voidaan muuttaa pesänhoitajan aloitteesta (ei velallisen omasta aloitteesta) milloin tahansa konkurssivelallisen kuulemisen jälkeen. Vaatimuksena on, että tällainen muutos julkaistaan samalla tavalla kuin konkurssin alkamista koskeva kuulutus.

Toimivallan rajoittaminen päättyy konkurssin päättyessä. Muussa tapauksessa toimivallan rajoittaminen jatkuu aina sovintosopimuksen hyväksymiseen asti. Sopimuksessa saatetaan määrätä toimivaltaa koskevista rajoittavista toimenpiteistä tai kielloista. Jos konkurssi päättyy pesänselvitykseen, velallisen toimivalta pidätetään selvitysvaiheen alkaessa.

Konkurssilaisissa vaaditaan, että konkurssipesään kuuluva velallisen omaisuus säilyy muuttumattomana. Joissakin tapauksissa velallisen omaisuutta on kuitenkin mahdollista myydä konkurssimenettelyn aikana tuomioistuimen luvalla. Tuomioistuimen lupaa ei aina tarvita. Myös tuotantoyksikköjen myynti on mahdollista konkurssimenettelyn aikana uudelleenlaaditun konkurssilain 215 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetyllä tavalla.

Konkurssivelallisen toiminnan jatkamista koskevaan yleissääntöön tehdyn poikkeuksen mukaan velallisen toimistot voidaan sulkea tai toiminta lakkauttaa pesänhoitajan aloitteesta, kun velallista ja työntekijöiden edustajia on kuultu. Kun tämä johtaa työehtosopimusten kollektiiviseen päättämiseen, keskeyttämiseen tai muuttamiseen, tuomioistuin toimii erityissäännöksiä noudattaen.

Laissa säädetään myös velallisen kirjanpitoa koskevista erityisistä velvollisuuksista. Konkurssin vaikutuksista konkurssiin asetetun oikeushenkilön alaisiin yksikköihin säädetään erikseen.

Pesänhoitajan nimittäminen ja toimivalta

Konkurssiasioita hoitamaan ja tuomioistuinta avustamaan on nimitettävä pesänhoitaja. Konkurssiin asettamisen jälkeen tuomioistuin käynnistää menettelyn toisen vaiheen, jossa käsitellään kaikki pesänhoitajan nimittämiseen, asemaan, toimivaltaan ja vastuuseen liittyvät asiat.

Pesänhoitaja valitaan Espanjan konkurssirekisteriin (*Registro Público Concursal*) vapaaehtoisesti ilmoittautuneiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden joukosta lakisääteisten edellytysten mukaisesti. Tätä varten erotetaan pienet, keskiuuret ja suuret konkurssit. Ensimmäisenä nimitettävä pesänhoitaja arvotaan, minkä jälkeen seuraavat nimitetään kukin vuorollaan. Suurissa konkurssissa tuomioistuin voi kuitenkin lakisääteisiä edellytyksiä noudattaen nimittää perustellusti sopivimmaksi katsomansa pesänhoitajan. Jos konkurssiin on asetettu luottolaitos, tuomioistuin nimittää pesänhoitajan Espanjan pankkijärjestelmän

rakenneuudistusrahaston (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*) ehdottamien henkilöiden joukosta. Jos konkurssiin on asetettu Espanjan arvopaperimarkkinoiden valvontaviranomaisen (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*) valvonnan piiriin kuuluva yhteisö, tuomioistuin nimittää pesänhoitajan tämän viranomaisen ehdottamien henkilöiden joukosta. Vakuutusyhtiön konkurssissa puolestaan nimitetään joku Espanjan vahinkovakuutusyhtymän (*Consortio de Compensación de Seguros*) ehdottamista pesänhoitajista.

Tavallisesti nimitetään yksi ainoa pesänhoitaja. Poikkeustapauksessa konkurssiastasta vastaava tuomioistuin voi nimittää toisen pesänhoitajan, jos tämä on perusteltua konkurssiin liittyvän yleistä etua koskevan syyn vuoksi. Tällöin toisena pesänhoitajana toimii velkojana oleva viranomainen tai tällaiseen viranomaiseen sidoksissa oleva tai sen alaisena toimiva julkisoikeudellinen yhteisö.

Uudelleenlaaditun konkurssilain 57 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään yksityiskohtaisesti pesänhoitajan oikeudellisesta asemasta. Pesänhoitaja hoitaa luonteeltaan prosessuaalisia tehtäviä, velalliselle tai sen hallintoelimille kuuluvia tehtäviä, työoikeudellisia tehtäviä, velkojien oikeuksiin liittyviä tehtäviä, ilmoitus- ja arviointitehtäviä, arvonmääritykseen ja maksusuorituksiin liittyviä tehtäviä sekä sihteeristön tehtäviä. Pesänhoitajan tärkein tehtävä on 292 §:ssä säädetyn selonteon ja siihen liitettävän luetteloehdotuksen ja velkojaluettelon esittäminen.

Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan palkkion 6. syyskuuta 2004 annetussa asetuksessa 1860/2004 säädetyn palkkiotaulukon mukaisesti.

Nimitetyn pesänhoitajan on otettava tehtävä vastaan. Tuomioistuin voi jäädä tai erottaa pesänhoitajan perustellusta syytä. Tuomioistuin voi nimittää myös valtuutettuja avustajia auttamaan pesänhoitajaa tämän tehtävien hoitamisessa.

Konkurssiastioista vastaava tuomari

Maksukyvyttömyysmenettelystä säädetään kauppaoikeudessa, joka on yksityisoikeuden erikoisala. Tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja johtaa menettelyä. Tuomiovallasta 1. heinäkuuta 1985 annetun lain 6/1985 (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) 86 b §:ssä luetellaan kauppaoikeudellisiin asioihin erikoistuneiden tuomioistuinten toimivaltuudet, jotka kattavat etenkin konkurssiastioihin liittyvät kysymykset.

Tuomioistuin voi rajoittaa velallisen perusoikeuksia konkurssiin asettamisen yhteydessä tai sitä ennen turvaamistoimena. Seuraavat rajoitukset ovat mahdollisia:

- a) kirje- ja puhelinviestinnän valvominen
- b) oleskeluvollisuuden rajoittaminen ja tarvittaessa velallisen määrääminen kotiarestiin ja
- c) kotietsintä.

Jos velallinen on oikeushenkilö, näitä toimenpiteitä voidaan kohdistaa myös yritysjohtoon tai yrityksen selvittäjiin (myös aiempiin, jotka ovat hoitaneet kyseisiä tehtäviä kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana).

Uudelleenlaaditun konkurssilain 52 ja 53 §:ssä säädetään puolestaan konkurssiastasta vastaavan tuomioistuimen yksinomaisesta toimivallasta muutamilla aloilla ja yleisesti kaikissa toimissa, jotka kohdistuvat tai liittyvät suoraan konkurssivelallisen omaisuuteen. Tuomioistuimella on toimivalta myös tehdä tai keskeyttää työehtosopimuksia, joissa konkurssivelallinen on työnantajana, sekä käsitellä vahingonkorvauskanteita konkurssiin asetetun yhtiön johtoa tai selvittäjiä vastaan.

Tuomioistuimella on toimivalta käsitellä ennakkoratkaisun luonteisesti ja ainoastaan konkurssimenettelyä varten myös konkurssiin suoraan liittyviä hallinnollisia tai sosiaalisia kysymyksiä.

Konkurssilakiin sisältyy kansainvälistä ja alueellista toimivaltaa koskevia säännöksiä sekä noudatettavaa menettelyä koskevia erityissäännöksiä, joita sovelletaan yleisten prosessisäännösten sijasta.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kun velallinen on asetettu konkurssiin, ei konkurssivelallisen saatavia tai velkoja ole mahdollista kuitata. Kuittaus hyväksytään kuitenkin, jos sitä koskevat edellytykset ovat täyttyneet jo ennen konkurssiin asettamista, vaikka

sitä koskeva päätös annettaisiin myöhemmin. Näistä yleisistä edellytyksistä (saatavien vastavuoroisuus, suoritusten yhtenäisyys, erääntyminen, likviditeetti ja perintäkelpoisuus) säädetään Espanjan siviililain (*Código Civil*) 1196 §:ssä.

Kyseisen säännöksen ulkopuolelle jäävät konkurssit, joihin liittyy ulkomainen ulottuvuus, jos konkurssivelallisen vastavuoroiseen saatavaan sovellettava laki mahdollistaa sen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Vaikutus velallisen sopimussuhteisiin:

Uudelleenlaaditun konkurssilain 156 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään konkurssin vaikutuksesta konkurssivelallisen kolmansien osapuolten kanssa tekemiin sopimuksiin. Säännökset koskevat sopimuksia, joita ei ole täytetty ennen konkurssiin asettamista. Ongelma liittyy kahdenvälisiin sopimuksiin, sillä yksipuolinen sopimus ratkaisee kolmannen osapuolen saatavan tunnustamisen. Kolmas osapuoli on velkoja tai vaatii kyseistä saatavaa, joka sisällytetään konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen, kuten 157 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään. Hallintoviranomaisten kanssa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan hallintolain erityissäännöksiä.

Konkurssilain 156 §:ssä säädetään yleisenä periaatteena, ettei yksin konkurssiin asettaminen vaikuta sopimuksiin, jotka sisältävät täyttämättä olevia, sekä konkurssivelkojalle että toiselle osapuolelle kuuluvia vastavuoroisia velvoitteita. Konkurssivelallisen velvoitteisiin lukeutuvat suoritukset hoidetaan konkurssipesän varoista. Myös maksukyvyttömyyspäätökseen perustuvat korvaukset ovat massavelkoja.

Tällaiset sopimukset ovat lain mukaan päteviä. Sen sijaan sellaiset sopimusehdot eivät päde, joiden mukaan sopimus voidaan purkaa pelkästään sillä perusteella, että toinen osapuoli on asetettu konkurssiin.

Jos sopimuksen purkaminen on konkurssipesän edun mukaista, siihen annetaan lupa. Silloin kun konkurssivelallisen toimivalta on pidätetty kokonaan, pesänhoitaja voi pyytää sopimuksen purkamista konkurssia käsittelevältä tuomioistuimelta. Jos konkurssivelallisen toimivaltaa on ainoastaan rajoitettu, purkamista voi pyytää velallinen itse. Tällöin tuomioistuimen on kutsuttava konkurssivelallinen, pesänhoitaja ja sopimuksen toinen osapuoli kuultaviksi. Jos nämä pääsevät yhteisymmärrykseen, annetaan päätös sopimuksen purkamisesta. Muussa tapauksessa kiista käsitellään sivuasiana, jossa tuomioistuin päättää konkurssipesän varoista suoritettujen maksujen ja korvausten palauttamisesta. On toki mahdollista, että tämä ei ole houkutteleva vaihtoehto, jos palautettava määrä on suuri.

Purkaminen sopimusrikkomuksen vuoksi

Konkurssiin asettaminen ei vaikuta kahdenvälisten sopimusten purkamiseen, kun jompikumpi osapuoli rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen. Jos kyseessä ovat toisiaan seuranneet perättäiset sopimukset, purkamista koskevaa toimivaltaa voidaan käyttää myös silloin, jos sopimusrikkomus on tapahtunut ennen konkurssiin asettamista. Vaikka purkamisen peruste olisi olemassa, tuomioistuimen on otettava huomioon konkurssipesän etu, ja se voi tämän perusteella määrätä sopimuksen täytettäväksi. Sopimus täytetään suorittamalla konkurssivelallisen maksettavaksi tulevat suoritukset konkurssipesän varoista.

Purkaminen tapahtuu konkurssiasiaa käsittelevässä tuomioistuimessa käytävässä sivuasian käsittelyssä. Jos vaatimus hyväksytään ja sopimus määrätään purettavaksi, erääntyvien velvoitteiden katsotaan rauenneen. Erääntyneiden velvoitteiden osalta sopimusveloitteensa täyttäneen velkojan saatava luetaan mukaan konkurssiin, jos konkurssivelallinen on rikkonut sopimusta ennen konkurssiin asettamista. Jos konkurssivelallinen rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen, sopimuksen täyttäneen osapuolen saatava maksetaan konkurssipesän varoista. Saatava käsittää aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen.

Uudelleenlaaditun konkurssilain 169 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säännellään työsopimukseen kohdistuvia vaikutuksia. Sitä seuraavassa pykälässä säädetään ylemmän johdon tekemiin sopimuksiin kohdistuvista vaikutuksista.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Uusien kanteiden kieltö

Siviili- ja työoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät voi ottaa käsiteltäväksi kanteita, joiden käsittely kuuluu konkurssiasioista vastaavalle tuomioistuimelle (lähinnä konkurssivelallisen omaisuuteen kohdistuvat kanteet).

Jos tällainen kanne on otettu käsiteltäväksi virheellisesti, käsittely on lopetettava. Yksikään siihen perustuva toimi ei ole pätevä. Myöskään kauppaoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät ota käsiteltäväksi kanteita, jotka nostetaan konkurssiin asettamisesta konkurssimenettelyn päättymiseen ulottuvalla ajanjaksolla ja joissa vaaditaan konkurssiin asetettujen pääomayhtiöiden johtajilta sosiaaliturvaan liittyvien velvoitteiden suorittamista, kun yhtiö on laiminlyönyt velvoitteensa yhtiön purkamisperusteen yhteydessä.

Konkurssiin asettamisen vaikutukset velallisen omaisuuden ulosmittaukseen ja muihin pakkokeinoihin

Yleissääntö on, ettei konkurssiin asettamisen jälkeen voida käynnistää konkurssivelallisen omaisuuteen kohdistuvia yksittäisiä ulosmittauksia tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella eikä hallinnollisia tai verotuksellisia pakkokeinoja. Jos tätä kieltoa rikotaan, toimi on pätemätön. Tähän on kaksi poikkeusta, joissa ulosmittausta voidaan jatkaa konkurssiin asettamisesta huolimatta, kunnes selvityssuunnitelma on hyväksytty:

a) ulosmittausmääräykseen liittyvät hallinnolliset täytäntöönpanomenettelyt ja

b) työoikeuteen perustuva ulosmittaus, jossa konkurssivelallisen omaisuutta on ulosmitattu ennen konkurssiin asettamista, ellei ulosmitattu omaisuus ole välttämätön velallisen yritystoiminnan tai ammatinharjoittamisen jatkamiseksi.

Vireillä olevien ulosmittausten osalta 55 §:n 2 momentissa säädetään, että käynnissä olevat toimet on keskeytettävä konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antamispäivästä lähtien. Tämä ei kuitenkaan estä käsittelemästä kyseessä olevia saatavia konkurssimenettelyssä.

Reaalivakuuksien realisoinnista on annettu erityissäännöksiä, joita käsitellään seuraavassa kohdassa tiettyihin saataviin kohdistuvien vaikutusten yhteydessä.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssiin asettamisen vaikutukset vireillä oleviin oikeudenkäynteihin

Jos velallinen on osapuolena oikeudenkäynnissä, joka on vireillä konkurssiin asettamista koskevaa päätöstä tehtäessä, oikeudenkäynti jatkuu tuomion lainvoimaiseksi tulon asti. Tähän on yksi poikkeus: konkurssiin asettamista yhdistetään viran puolesta oikeushenkilön vahingonkorvauskanteet, jotka kohdistuvat yritysjohtoon, selvittäjiin tai tilintarkastajiin. Niiden käsittely jatkuu normaalin menettelyn mukaisesti.

Välimiesmenettelyt: välityssopimukset, joissa velallinen on osapuolena, eivät ole voimassa konkurssimenettelyn aikana (52 §). Siksi välimiesmenettelyä ei myöskään voida käynnistää konkurssiin asettamisen jälkeen. Vireillä oleva menettely jatkuu lopullisen välitystuomion antamiseen asti.

Konkurssivelallisen nostama kanne

Laissa säädetään perusteista, joiden nojalla konkurssivelallinen voi nostaa kanteen säilyttämiensä valtuuksien mukaan. Yleisesti voidaan todeta, että jos on kyse konkurssista, jossa velallinen menettää oikeuden määrätä omaisuudestaan (*deudor suspendido*), muihin kuin henkilökohtaisiin asioihin liittyvän kanteen nostaminen kuuluu pesänhoitajalle. Jos on kyse velkajärjestelystä, jossa velallinen säilyttää osaksi oikeuden määrätä omaisuudestaan (*deudor intervenido*), ja jos kanne vaikuttaa tähän omaisuuteen, kanteen nostaa velallinen itse pesänhoitajan luvalla. Kun velallisella on osittainen määräämisoikeus ja pesänhoitaja pitää kanteen nostamista konkurssipesän edun mukaisena, mutta velallinen ei sitä nosta, tuomioistuin voi antaa pesänhoitajalle luvan

kanteen nostamiseen.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojien osallistuminen maksukyvyttömyysmenettelyyn

Velkojat voivat pyytää konkurssiin asettamista tuomioistuimelta, ja velallinen voi vastustaa pyyntöä, jolloin järjestetään suullinen käsittely ja tuomioistuin tekee päätöksen. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, konkurssin katsotaan olevan "välttämätön". Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että velalliselta pidetään hallinta- ja määräysvalta konkurssipesän varoihin. Pesänhoitaja asettuu velallisen sijaan näissä tehtävissä.

Konkurssipäätöksessä velkojille annetaan yksi kuukausi aikaa vaatia saataviaan päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta yksitellen niille velkojille, joilla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoittautuneita velkojia. Ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot sen määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja mahdollisesta etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä varallisuus ja oikeudet sekä niiden rekisteritiedot. Mukaan on liitettävä myös asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitajan on ratkaistava kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selvityksen liitteenä olevaan velkojaluetteloon, ja mikä on sen etuoikeusasema. Velkojat, jotka ovat eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai joita ei ole sisällytetty luetteloon, voivat riitauttaa ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä väliintulohakemuksen, jonka tuomioistuin ratkaisee antamalla tuomion. Enintään kymmenen päivää ennen jakoluetteloehdotuksen esittämistä pesänhoitaja lähettää velkojille, joiden osoite on tiedossa, sähköpostitse luonnokset velkoja- ja pesäluettelosta. Ne velkojat, jotka ovat eri mieltä ehdotuksesta, voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää korjaamaan mahdolliset virheet tai täyttämään tarvittavat tiedot.

Velkojat osallistuvat myös sovittelu- ja selvitysvaiheeseen. Sovitteluvaiheessa ne voivat ehdottaa sovintoa ja myös esittää lisäyksiä velallisen ehdottamaan sovintosopimukseen. Velkojat kutsutaan joka tapauksessa koolle keskustelemaan sopimuksesta ja äänestämään sen hyväksymisestä, joka edellyttää konkurssilain 124 §:n mukaista enemmistöä. Asia voidaan myös käsitellä kirjallisessa menettelyssä, jos velkojia on yli 300.

Jotkin velkojat (jotka eivät osallistu velkojainkokoukseen tai joilta on perusteettomasti evätty äänioikeus) saattavat vastustaa sovintosopimuksen hyväksymistä. Jos sopimus on jo hyväksytty, velkojat voivat pyytää sen täyttämättä jättämistä.

Selvitysvaiheessa velkojat voivat esittää ennen maksukyvyttömyysmenettelyn päättymistä huomautuksia pesänhoitajan esittämästä selvityssuunnitelmasta ja loppuselonteosta.

Etuoikeusasemaa ratkaistaessa velkojat ovat asian osapuolina ja voivat esittää huomautuksia pesänhoitajan selvityksestä sekä syyttäjän lausumasta, mutta niillä ei ole oikeutta esittää erillisiä etuoikeusasemaan liittyviä vaatimuksia.

Myös velkojat voivat esittää huomautuksia maksukyvyttömyysmenettelyn päättyessä sekä vastustaa menettelyn päättymistä tietyissä tilanteissa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen yhteishallintovaiheessa

Koska konkurssi ei keskeytä velallisen toimintaa, on mahdollista, että se saa määrätä omaisuudestaan valtuuksiensa rajoitusten sallimassa laajuudessa senkin jälkeen, kun se on todettu maksukyvyttömäksi. Jos valtuuksia rajoitetaan, velallisen on pyydettävä pesänhoitajalta lupa tai hyväksyntä toimien toteuttamiseen, mutta jos valtuudet on pidätetty, velallisen omaisuudesta määrää pesänhoitaja.

Lähtökohtaisesti omaisuutta ei voida erottaa konkurssipesästä tai käyttää ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sovintosopimus on hyväksytty tai selvitysvaihe aloitettu. Tästä säännöstä voidaan poiketa seuraavien toimien osalta: a) sellaisen omaisuuden myynti, jota pesänhoitaja pitää välttämättömänä yrityksen toimintakyvyn takaamiseksi tai prosessin läpivientiin liittyvien käteistarpeiden täyttämiseksi, b) sellaisen omaisuuden myynti, joka ei ole välttämätöntä toiminnan jatkumiseksi, kun samalla taataan, että myytävästä omaisuudesta saatava hinta vastaa olennaisilta osin pesäluettelossa ilmoitettua arvoa, c) velallisen toiminnan jatkamisen kannalta välttämättömän omaisuuden luovuttaminen.

Viimeksi mainitussa tapauksessa, jos velalliselta ei ole pidätetty oikeutta hallita omaisuuttaan, pesänhoitaja voi määrittää ennalta ne yrityksen toimintaan tai rahaliikenteeseen liittyvät toimet, jotka velallinen voi toteuttaa itse, samoin kuin näiden toimien luonteen tai määrän. Myös velallinen voi suorittaa näitä toimia konkurssiin asettamisesta lähtien siihen asti, kun ne siirtyvät pesänhoitajan tehtäväksi.

Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen selvitysvaiheessa

Selvityksessä voidaan erottaa kaksi päävaihetta:

a) selvitystoimien toteuttaminen laissa säädettyjen yleisten sääntöjen mukaisesti, jos konkurssituomari ei ole antanut selvitystilaa koskevia erityismääräyksiä (405 § ja sitä seuraavat pykälät)

b) saatavien maksu velkojille konkurssipesästä. Maksaminen voidaan aloittaa, vaikka selvitysmenettely olisi kesken.

On kuitenkin täsmennettävä, ettei kaikkia selvitykseen kuuluvia toimia toteuteta tässä menettelyvaiheessa. Yhteishallintovaiheessa on mahdollista realisoida tiettyä omaisuutta muussa tarkoituksessa kuin velkojen maksamiseksi velkojille. Tällainen on esimerkiksi konkurssipesään kuuluvan omaisuuden säilyttäminen velallisen liiketoiminnan ylläpitämiseksi. Eräät velkojat, kuten laivoihin tai lentokoneisiin liittyvien etuoikeuksien haltijat, voivat erottaa tämän omaisuuden konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ja nostaa siihen liittyvän kanteen erityislainsäädännön nojalla. Myös tietyt turvaamistoimet, joita yksittäiset etuoikeutetut velkojat ovat käynnistäneet ennen konkurssiin asettamista, voivat jatkua. Samoin voivat jatkua hallinnolliset turvaamistoimet, joissa omaisuuden ulosmittauksesta on määrätty ennen konkurssipäätöksen antamista.

Laissa on erityissäännöksiä tuotantoyksikköjen myynnistä kaikissa konkurssimenettelyn vaiheissa, ja niiden taustalla olevana periaatteena on pyrkimys yrityksen säilyttämiseen. Yhdellä myyntisopimuksella siirretäänkin kokonaisuutena kaikki omaisuus, ja erityissääntöjä sovelletaan siirrettäessä kyseessä olevan toiminnan velkoja.

Lähtökohtaisesti tuotantoyksikön myynti edellyttää kaikkien toimintaan välineellisesti liittyvien sopimusten siirtämistä ostajalle. Sen sijaan konkurssia edeltävät velat eivät siirry ostajalle, paitsi jos tämä on sidoksissa velalliseen tai jos on sovellettava yrityksen luovutusta koskevia työoikeuden säännöksiä. Tällöin tuomioistuin voi määrätä, ettei ostaja korvaa omaisuuden luovuttamisajankohtana maksamatta olevia palkkoja tai korvauksia, vaan niistä vastaa palkkataruuhasto (*Fondo de Garantía Salarial*). Yrityksen jatkumisen varmistamiseksi uusi ostaja ja työntekijät voivat tehdä muutoksia työehtosopimuksiin.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssipäätöksen jälkeen sekä tavalliset että etuoikeusasemassa olevat saatavat yhdistetään konkurssipesän velkoihin velkojan kansallisuudesta ja kotipaikasta riippumatta. Tämä perustuu velkojen yhdenvertaisuuden periaatteeseen (*par conditio creditorum*) sekä aiheutuvien tappioiden tasaamiseen (*ley del dividendo*), ja sen tarkoituksena on kohdella kaikkia saatavia yhdenvertaisesti, kun velallinen on vahvistettu kykenemättömäksi maksamaan kaikkia velkojaan.

Konkurssivelkojen ja muiden velkojen välillä on olemassa olennainen ero: massavelan velkojat.

Massavelkoja olevat saatavat on lueteltu tyhjentävästi uudelleenlaaditun konkurssilain 242 §:ssä, joten saatavat, joita ei siinä mainita, ovat konkurssisaatavia. Massavelat ovat yleensä syntyneet vasta konkurssin jälkeen joko maksukyvyttömyysmenettelyn tai velallisen toiminnan jatkumisen tuloksena, tai ne voivat perustua sopimuksen

ulkopuolisiin vastuisiin. Niihin kuuluu kuitenkin myös muita velkaeriä, kuten konkurssiin asettamista edeltäneiltä 30 työpäivältä kertyneet palkkasaatavat, joiden määrä on enintään kaksi kertaa vähimmäispalkka, velallisen elatusmaksuihin liittyvät saatavat tai niiden henkilöiden saatavat, joille velallinen on lain mukaan velvollinen maksamaan elatusmaksuja.

Tällaisia saatavia syntyy myös maksukyvyttömyysmenettelyn aikana tehdyistä päätöksistä, esimerkiksi sopimuksen irtisanomisen tai purkamisen seurauksena.

Massavelkana pidetään myös puolta sellaisista uusista kassatuloista, jotka on saatu velkajärjestelysopimuksen yhteydessä.

Selvityksen yhteydessä massavelkaan kuuluvia saatavia ovat myös konkurssivelallisen saatavat, jotka ovat syntyneet sopimuksen yhteydessä mainitussa pykälässä säädetyn mukaisesti.

Massavelkoihin kuuluvat saatavat ovat ennalta vähennettävissä eli niillä on etusija kaikkiin muihin saataviin nähden, eikä korkojen kertymisen keskeytyminen vaikuta niihin.

Palkkasaatavat 30 edelliseltä työpäivältä on maksettava välittömästi. Muut massavelat maksetaan eräpäivänä. Pesänhoitaja voi kuitenkin poiketa tästä säännöstä, jos tämä on konkurssipesän edun mukaista ja omaisuuden määrä riittää kaikkien massavelkojen suorittamiseen.

Laissa on erityissäännöksiä (473 §) siltä varalta, ettei konkurssivelallisen omaisuuden otaksuta riittävän massavelkojen maksamiseen. Tällöin maksukyvyttömyysmenettely on lopetettava. Kun pesänhoitaja tulee tähän tulokseen, sen on ilmoitettava asiasta tuomioistuimelle, ja massavelat maksetaan erityismääräyksen mukaisesti.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssipäätöksessä velkojille annetaan yksi kuukausi aikaa vaatia saataviaan päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta yksitellen niille velkojille, joilla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Tätä varten ei ole käytössä erityistä lomaketta. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoittautuneita velkojia, vaikka sovellettaisiin maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 53-55 artiklaa.

Saatavia koskeva ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot sen määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä omaisuus ja oikeudet sekä niitä koskevat rekisteritiedot. Mukaan on liitettävä myös asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitajan on ratkaistava kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selvityksen liitteenä olevaan velkojaluetteloon, ja mikä on sen etuoikeusasema. Velkojat, jotka ovat eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai joita ei ole sisällytetty luetteloon, voivat riitauttaa ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä väliintulohakemuksen, jonka tuomioistuin ratkaisee antamalla tuomion. Enintään kymmenen päivää ennen jakoluetteloehdotuksen esittämistä pesänhoitaja lähettää velkojille, joiden osoite on tiedossa, sähköpostitse luonnokset velkoja- ja pesäluettelosta. Ne velkojat, jotka ovat eri mieltä ehdotuksesta, voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää korjaamaan mahdolliset virheet tai täyttämään tarvittavat tiedot.

Ellei velkoja ilmoita saatavaansa ajoissa, pesänhoitaja voi lisätä sen luetteloon. Myös tuomioistuin voi lisätä sen luetteloon ratkaistessaan velkojaluettelon riitauttamisen, mutta tällöin saatava katsotaan viimesijaiseksi. Tämän perusteella viimesijaisiksi ei kuitenkaan katsota konkurssilain 86 §:n 3 momentissa tarkoitettuja saatavia, jos niiden olemassaolo perustuu velallisen asiakirjoihin tai ne käyvät ilmi täytäntöönpanokelpoisesta asiakirjasta, jos ne on vakuutettu julkiseen rekisteriin kirjatulla reaalivakuudella, jos ne johtuvat muulla tavalla konkurssista tai muusta oikeudellisesta menettelystä tai jos niiden määrittäminen edellyttää viranomaisen antamaa vahvistusta. Tällaisille saataville annetaan asianmukainen etuoikeusasema.

Saatavia, joista on ilmoitettu vasta määräajan päätyttyä, ei sisällytetä jakoluetteloon tälläkään tavalla, eikä niitä voida periä konkurssin yhteydessä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssisaatavat jaetaan laissa kolmeen luokkaan (269 §): etuoikeusasemassa olevat, tavalliset ja viimesijaiset saatavat. Etuoikeusasemassa olevat saatavat jaetaan edelleen erityisiin ja yleisiin saataviin, ja näiden luokkien sisällä saatavat jaetaan ryhmiin, kuten 287 §:ssä säädetään. Espanjan konkurssilainsäädännössä saatavat jaetaan automaattisesti siten, että tavallisten saatavien luokka on jäännösluokka: tavallisia saatavia ovat kaikki saatavat, jotka eivät kuulu kahteen muuhun luokkaan eli etuoikeutettuihin tai viimesijaisiin saataviin.

A) Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (270 §): Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat:

1. saatavat, joiden vakuutena on vapaaehtoinen tai lakisääteinen kiinteän tai irtaimen omaisuuden kiinnitys tai ilman hallinnan siirtoa annettu pantti (*prenda sin desplazamiento*)
2. saatavat, joiden vakuutena on kiinnitetyn tai pantatun omaisuuden tuotto
3. kiinteän omaisuuden rakentamiseen tai korjaamiseen liittyvät saatavat, mukaan lukien työntekijöiden saatavat valmistamista esineistä siltä ajalta, jona ne ovat konkurssivelallisen omistuksessa tai hallussa
4. vuokraajalle tai myyjälle sekä mahdolliselle rahoittajalle kuuluvat rahoitusleasingsaatavat taikka kiinteään hintaan myydyn irtaimen tai kiinteän omaisuuden kauppaan liittyvät saatavat, jotka kohdistuvat vuokrattuun tai myytyyn omaisuuteen ja joihin liittyy maksun laiminlyöntiin perustuva omaisuuden hallintaa koskeva rajoitus, käyttökielto tai kaupanpurkuehto.
5. saatavat, joiden vakuutena on arvo-osuuksia
6. saatavat, joiden vakuutena on rekisteriin kirjattu pantti, joka kohdistuu velallisen tai kolmannen osapuolen hallussa olevaan pantattuun omaisuuteen tai oikeuksiin.

Erityinen etuoikeusasema koskee vain sitä osaa saatavasta, joka ei ylitä velkojalueteloon kirjatun asianomaisen vakuuden määrää. Loppuosa saatavasta sijoitetaan sen ominaisuuksien mukaiseen etuoikeusluokkaan.

B) Yleisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (280 §):

1. palkkasaatavat, joilla ei tunnusteta olevan erityistä etuoikeusasemaa ja joiden määrä on kolme kertaa vähimmäispalkka kerrottuna maksamatta olevien palkkapäivien lukumäärällä; sopimusten päättymisestä johtuvat korvaukset, joiden määrä vastaa lain mukaista vähimmäismäärää, jonka laskentapohjana on enintään kolme kertaa vähimmäispalkka; sekä työtapaturmasta tai ammattitaudista maksettavat, ennen konkurssipäätöstä eräänntyneet korvaukset
2. konkurssivelallisen maksettavaksi lakisääteisten veloitteiden perusteella tulevia ennakonpidätyksiä ja sosiaaliturvamaksuja vastaavat määrät
3. itsenäiseen ammatinharjoittamiseen perustuvat luonnollisen henkilön saatavat sekä tekijän saatavat, jotka johtuvat immateriaalioikeuden kohteena olevan teoksen käyttöoikeuksien luovuttamisesta, kuuden kuukauden ajalta ennen konkurssipäätöstä
4. verosaatavat ja muut julkisoikeudelliset saatavat sekä ne sosiaaliturvaan liittyvät saatavat, joilla ei ole erityistä etuoikeusasemaa; yleinen etuoikeusasema voi koskea enintään 50:tä prosenttia vero- ja sosiaaliturvasaatavien kokonaismäärästä
5. sopimuksen ulkopuoliseen siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvat saatavat

6. saatavat, joista saadaan uusia kassatuloja ja jotka liittyvät 71 §:n 6 momentissa säädetyt edellytykset täyttävään velkajärjestelysopimukseen siltä osin, kuin niitä ei tunnusteta massavelkaan kuuluviksi
7. konkurssiin asettamista hakeneen velkojan saatavat, jotka eivät ole viimesijaisia, enintään 50 prosentin osuudelta niiden kokonaismäärästä.

C) Viimesijaiset saatavat on lueteltu 281 §:ssä:

1. saatavat, joista on ilmoitettu liian myöhään, lukuun ottamatta saatavia, joiden tunnustaminen on pakollista tai jotka on tunnustettu tuomioistuimen päätöksellä
2. saatavat, jotka ovat sopimuksen perusteella viimesijaisia kaikkiin muihin velalliselta perittäviin saataviin nähden
3. lisämaksuista tai koroista muodostuvat saatavat
4. sakoista tai muista seuraamuksista muodostuvat saatavat
5. saatavat, jotka kuuluvat henkilöille, joilla on laissa tarkoitettu erityinen side konkurssivelalliseen
6. saatavat, jotka johtuvat konkurssipesään peräyttämisestä ja aiheutuvat sellaisten henkilöiden hyväksi, joiden todetaan tuomioissa olleen osallisina vilpillisin mielin toteutettuun riitautettuun toimeen
7. saatavat, jotka johtuvat vastavuoroisia velvollisuuksia sisältävistä sopimuksista, tai jos kyseessä on uudelleenvoimaansaattaminen, kyseisessä pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa.

Saatavien maksaminen

Erityisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan konkurssipesän omaisuudesta ja oikeuksista, tapahtuipa täytäntöönpano erikseen tai kollektiivisesti. Tällaisiin saataviin sovelletaan erityissääntöjä, joiden mukaan pesänhoitajalla on valtuus maksaa saatava konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ilman omaisuuden realisointia ottamatta huomioon omaisuuteen kohdistuvia rasitteita. Omaisuutta on myös mahdollista myydä niin, että ostaja ottaa vastatakseen velallisen velvoitteista. Tällaisen omaisuuden myynnistä on annettu erityissäännöksiä 429 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Yleisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan järjestyksessä suhteessa niiden arvoon kussakin etuoikeusluokassa. Sen jälkeen maksetaan tavalliset saatavat. Tuomioistuin voi muuttaa maksujärjestystä pesänhoitajan pyynnöstä tietyin edellytyksin. Tavallisista saatavista maksetaan niiden arvoon suhteutettu osuus sen mukaan, mihin konkurssipesän varat riittävät.

Lopuksi maksetaan viimesijaiset saatavat 309 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

A) *Sopimus*

Kun konkurssin yhteinen vaihe on päättynyt ja konkurssipesään kuuluvan omaisuuden ja velkojen määrä on vahvistettu lopullisesti, on kaksi vaihtoehtoa: sopimus tai selvitys.

Velallinen ja ne velkojat, joiden osuus veloista on yli viidennes, voivat esittää sovintoehdotuksen. Sovintoehdotuksen sisältö esitetään uudelleenlaaditun konkurssilain 317 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä, ja siihen kuuluu sekä ehdotuksia velkahelpotuksista (velan vähentämisestä), saatavien lykkäyksistä, rakennemuutoksista (sulautuminen, jakautuminen, yhtiömuodon muuttaminen) tai yrityksen tai tuotantoyksikön luovutuksesta.

Jotta konkurssituomari voi hyväksyä sopimuksen, ehdotuksen on saatava velkojien lakisääteisen enemmistön tuki (376 § ja sitä seuraavat pykälät).

Sopimus tulee voimaan sinä päivänä, jona se vahvistetaan tuomioistuimessa. Samalla konkurssimenettelyn vaikutukset lakkaavat ja sopimuksen määräykset tulevat niiden sijasta voimaan. Myös pesänhoitaja lopettaa työnsä. Sovintosopimus velvoittaa velallista, tavallisia ja viimesijaisia velkojia sekä sopimuksen puolesta äänestäneitä etuoikeusasemassa olevia velkojia. Se voi velvoittaa myös muita etuoikeusasemassa olevia velkojia sen mukaan, kuinka suuri enemmistö sopimuksen hyväksyi. Kun sopimus on täytetty, tuomioistuin julistaa sopimuksen täytetyksi ja konkurssimenettelyn päättyneeksi.

Sopimus voi jäädä täyttämättä, jolloin kuka tahansa velkojista voi pyytää tuomioistuinta julistamaan sopimuksen jääneen täyttymättä.

Konkurssimenettelyn päättyminen

Konkurssimenettelyn päättymisen perusteet on lueteltu uudelleenlaaditun konkurssilain 465 §:ssä. Lähtökohtaisesti konkurssimenettely voi päättyä seuraavista syistä:

a) maakunnallinen ylioikeus (*Audiencia Provincial*) kumoaa konkurssiin asettamista koskevan päätöksen

b) sopimus todetaan täytetyksi

c) konkurssipesän varat osoitetaan riittämättömäksi massavelkojen maksamiseen

d) kaikki tunnustetut saatavat osoitetaan maksetuiksi tai velkojen vaatimukset täytetyksi muilla keinoin

e) kaikki velkojat luopuvat menettelystä yhteisen käsittelyvaiheen päättymisen jälkeen.

Tuomioistuimen on vahvistettava maksukyvyttömyysmenettelyn päättyminen, ja asianosaiset voivat vastustaa päätöstä. Laissa säädetään erityisesti tilanteesta, jossa konkurssimenettely päätetään velallisen omaisuuden riittämättömyyden vuoksi, kun omaisuus ei riitä massavelkojen maksamiseen. Tämä mahdollisuus voidaan tutkia velallisen pyynnöstä, ja tällöin tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja lopettaa menettelyn samalla päätöksellä.

Kun konkurssimenettely julistetaan päättyneeksi, lakkaavat kaikki velallisen valtuuksia koskevat rajoitukset. Laissa on erityissäännöksiä, joiden nojalla velallisenä oleva luonnollinen henkilö vapautetaan veloista, joita ei ole suoritettu konkurssimenettelyssä. Maksuvapautusta koskevat vaatimukset vahvistetaan 486 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Vaatimuksena on, että velallinen on toiminut vilpittömässä mielessä ja täyttää tietyt veloitteet. Velallisen on haettava maksuvapautusta. Asiaan liittyviä väitteitä saavat esittää sekä pesänhoitaja että velkojat. Vapautus voidaan perua tietyissä tapauksissa, kuten silloin, kun velallisen taloudellinen tilanne paranee tai kun velkoja ei noudata maksusuunnitelmaa niiden velkojen osalta, joita maksuvapautus ei kata.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Kun velallisen oikeushenkilön konkurssimenettely päättyy selvityksen jälkeen, oikeushenkilö lakkaa olemasta.

Menettely päättyy sopimuksen täyttämiseen, kun velkojat ovat saaneet saatavansa sopimusmääräysten mukaisesti. Etuoikeusasemassa olevat velkojat, jotka eivät ole liittyneet sopimukseen, voivat jatkaa täytäntöönpanotoimia tai käynnistää ne tietyin edellytyksin.

Velallinen voi lakata olemasta oikeushenkilö sopimuksen täyttämisen aikana rakenneuudistuksen seurauksena. Tällöin sen velat siirtyvät uudelle tai sulauttavalle yritykselle.

Jos velallinen on luonnollinen henkilö, konkurssimenettelyn päättyminen selvitykseen tai pesän varojen riittämättömyyteen johtaa siihen, että velkojat voivat aloittaa yksittäiset ulosmittaukset velallista vastaan, ellei velallista ole vapautettu maksamattomista veloista 178 a §:n mukaisesti.

Konkurssimenettelyn aloittaminen uudelleen

Velallisenä olevan luonnollisen henkilön konkurssimenettelyä, joka käynnistyy viiden vuoden kuluessa hänen edellisestä selvitykseen tai konkurssipesän varojen riittämättömyyteen perustuvasta konkurssistaan, pidetään

aiemman konkurssimenettelyn uudelleen aloittamisena.

Selvityksen tai varojen riittämättömyyden vuoksi päättyneen konkurssimenettelyn käsitellyt tuomioistuin antaa päätöksen menettelyn aloittamisesta uudelleen. Menettelyn kulku on sama, ja se koskee ainoastaan myöhemmän omaisuuden ja oikeuksien selvitystä.

Velkojat voivat hakea konkurssimenettelyn uudelleen aloittamista seuraavana vuonna sen jälkeen, kun konkurssimenettelyn lopettamista konkurssipesän varojen riittämättömyyden vuoksi koskeva päätös on annettu. Tarkoituksena on takaisinsaantikanteiden nostaminen. Velkojien on eriteltävä konkreettiset kanteet, jotka on pantava vireille, tai esitettävä kirjallisesti olennaiset tosiseikat, joiden perusteella konkurssi voitaisiin katsoa tahalliseksi, ellei tästä seikasta ole lausuttu päättynyttä konkurssimenettelyä koskevassa tuomiossa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Uudelleenlaaditun konkurssilain 242 §:n mukaan konkurssihakemuksen ja sen käsittelyn aiheuttamat välttämättömät oikeudenkäyntikulut ovat kaikki massavelkoja. Etenkin kaikki saatavat, jotka muodostuvat konkurssihakemuksen ja -pätöksen, turvaamistoimien hyväksymisen, laissa säädettyjen tuomioistuimen ratkaisujen julkaisemisen sekä konkurssivelallisen ja pesänhoitajan menettelyssä ja väliintuloissa (kun väliintulo on lain mukaan pakollista tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaista) avustamisen ja edustamisen osalta välttämättömistä oikeudenkäyntikuluista aina sopimuksen voimaantuloon asti tai muussa tapauksessa konkurssimenettelyn päättymiseen asti, lukuun ottamatta saatavia, jotka liittyvät tuomioistuimen ratkaisuja koskeviin valituksiin, jotka on hylätty kokonaan tai osittain siten, että oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta on määrätty nimenomaisesti.

Massavelkaan kuuluvia saatavia ovat saman pykälän 3 momentin mukaan myös velallisen, pesänhoitajan tai hyväksytyjen velkojien avustamisesta ja edustamisesta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut, kun tuomioistuinkäsittely jatkuu tai pannaan vireille konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaisesti laissa säädettyllä tavalla, lukuun ottamatta säännöksiä, jotka koskevat vaatimuksen peruuttamista, muutoksenhakuoikeudesta luopumista, sovintoratkaisua ja velallisen erillistä puolustusta, tarvittaessa aina laissa säädettyihin enimmäismääriin asti.

Kun konkurssimenettely päätetään konkurssipesän varojen riittämättömyyden vuoksi, oikeudenkäyntikuluja koskevat saatavat maksetaan ennen muita massavelkoja, lukuun ottamatta työntekijöiden saatavia ja elatussaatavia (473 §).

Pesänhoitajan palkkiot ovat massavelkoja. Niiden suuruudesta päättää tuomioistuin lainsäädännössä vahvistetun palkkiotaulukon mukaisesti. Tällä hetkellä voimassa on edelleen 6. syyskuuta 2004 annetulla asetuksella 1860/2004 hyväksytty taulukko. Asetuksen 84 §:ssä on erityissäännöksiä taulukon määrittämisestä ja tehokkuudesta.

Laissa annetaan mahdollisuus nimittää pesänhoitajalle valtuutettuja avustajia, joiden palkkiot maksaa pesänhoitaja.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Peräyttämiskanteista on säädetty uudelleenlaaditun konkurssilain 226 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Kyseisiin pykäliin on tehty useita muutoksia, jotka koskevat lähinnä velkajärjestelysopimusten suojakeinoja.

Konkurssilain 226 §:ään sisältyy takaisinsaantikanteita koskeva oikeudellinen järjestelmä. Se lähtee yleisestä lausekkeesta, jonka mukaan kaikki velallisen toteuttamat toimet ovat peräytettävissä aina, kun niistä aiheutuu vahinkoa konkurssipesään kuuluvalla omaisuudelle riippumatta siitä, onko velallinen toiminut harhauttamistarkoituksessa. Jotta peräyttämisen vaikutuksilla olisi oikeusvarmuus, määritetään konkreettinen määräaika: kaksi vuotta ennen konkurssiin asettamista koskevaa päätöstä.

A) Peräyttämisen määräaika

Laissa vahvistetaan peräyttämiselle määräaika: kaksi vuotta taaksepäin konkurssiin asettamista koskevan

päätöksen antopäivästä.

B) Omaisuusvahingon käsite

Kriittisenä aikana toteutetut velallisen toimet ovat peräytettävissä, jos ne aiheuttavat vahinkoa konkurssipesään kuuluvalle omaisuudelle. Kantajan on osoitettava omaisuusvahinko asianmukaisesti. Espanjan konkurssilaissa annetaan kuitenkin mahdollisuus nostaa kanne olettamien perusteella, sillä vahinkoa aiheuttavan toimen todistaminen on tavallisesti vaikeaa. Kuten muista lainkohdista käy ilmi, oikeudellinen oletama voi olla kumoamaton (*iuris et de iure*) tai kumottavissa (*iuris tantum*). Tällöin

a) omaisuusvahingon oletetaan olevan kumoamaton kahdessa tapauksessa: i) kun kyseessä on vastikkeeton käyttöön antaminen, paitsi jos kyseessä on vapaa käyttö; ja ii) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet, ja velvoite on erääntynyt konkurssiin asettamista myöhemmin, paitsi jos velvoitteet on katettu reaalivakuudella; tällöin oletama hyväksytään, ellei toisin todisteta;

b) omaisuusvahingon oletetaan olevan kumottavissa kolmessa tapauksessa: i) kun kyseessä on vastikkeellinen käyttöön antaminen henkilölle, jolla on erityinen suhde konkurssivelkojaan; ii) kun kyseessä on reaalivakuuden asettaminen aiemmille velvoitteille tai aiemmat velvoitteet korvaaville uusille velvoitteille ja iii) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet ja kun velvoitteet on katettu reaalivakuudella ja ne erääntyvät konkurssiin asettamisen jälkeen.

C) Menettely

oikeus peräyttämiskanteen nostamiseen on pesänhoitajalla. Laissa suojellaan kuitenkin velkojia pesänhoitajan laiminlyönneiltä säätämällä velkojille kuuluvasta toissijaisesta oikeudesta. Velkojan on pyydettävä pesänhoitajalta peräyttämiskanteen nostamista kirjallisesti. Jos pesänhoitaja ei nosta kannetta kahden kuukauden kuluessa pyynnöstä, velkojalla on oikeus itse nostaa kanne. Laissa on säännöksiä, joilla pyritään varmistamaan, että pesänhoitajat hoitavat tämän tehtävän tehokkaasti konkurssipesän varojen koskemattomuuden varmistamiseksi. Jos kanne koskee velkajärjestelysopimusta, oikeus nostaa kanne kuuluu yksin pesänhoitajalle eikä toissijaista oikeutta ole.

Velkajärjestelysopimusten suojelemiseksi on olemassa erityissäännöksiä, jotka on lisätty vastikään tehdyillä lainsäädäntömuutoksilla. Ne suojaavat näitä tietyin edellytyksin tehtyjä sopimuksia velkajärjestelyä koskevilta kanteilta (uudelleenlaaditun konkurssilain 604 §).

Miten konkurssi voidaan välttää hyväksymällä uudelleenjärjestelysuunnitelma?

Konkurssilainsäädännön mukaan velallisilla on käytettävissään kaksi mekanismia velkojensa uudelleenjärjestelyä varten: ilmoitus neuvottelujen aloittamisesta velkojien kanssa tai uudelleenjärjestelysuunnitelman vahvistaminen.

Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka harjoittaa liiketoimintaa tai ammattia, voi ilmoittaa neuvottelujen aloittamisesta velkojien kanssa tai hakea suoraan uudelleenjärjestelysuunnitelman vahvistamista uudelleenlaaditun konkurssilain 583 §:n mukaisesti^[1].

Voidakseen osallistua näihin uudelleenjärjestelymenettelyihin velallinen voi olla jommassakummassa seuraavista maksukyvyttömyystilanteista: todennäköinen maksukyvyttömyys, välittömästi uhkaava maksukyvyttömyys tai toteutunut maksukyvyttömyys - viimeisimmässä tapauksessa edellyttäen, että yhtään pakollista konkurssia (*concurso necesario*) koskevaa hakemusta ei ole otettu tutkittavaksi (uudelleenlaaditun konkurssilain 636 §).

Tavanomaisten toteutuneen ja välittömästi uhkaavan maksukyvyttömyysluokan lisäksi on kolmas luokka, todennäköinen maksukyvyttömyys, josta on kyse silloin kun on objektiivisesti ennakoitavissa, että velallinen ei pysty täyttämään erääntyviä velvoitteitaan seuraavien kahden vuoden aikana säännöllisesti ilman uudelleenjärjestelysuunnitelmaa. Tämä uusi luokka perustuu direktiivin 2 artiklan 2 kohtaan, jossa viitataan maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen, joka (kuten johdanto-osan 22 kappaleesta ilmenee) näyttää olevan vaihe ennen uhkaavaa maksukyvyttömyyttä.

Ilmoitus neuvottelujen aloittamisesta velkojien kanssa uudelleenjärjestelysopimuksen tekemiseksi antaa velalliselle kolme kuukautta aikaa neuvotella velkojien kanssa rauhassa niin, että toiminnan jatkamiseen tarvittavaa omaisuutta koskevat täytäntöönpanomenettelyt keskeytetään eikä uusia täytäntöönpanomenettelyjä

voi aloittaa (paitsi julkisten saatavien osalta). Myöskään velkojien hakemuksia pakolliseen konkurssiin asettamisesta ei oteta silloin käsittelyyn. Näin neuvottelut voidaan käydä ilman lisäriskejä tai mahdollisuutta irtisanoa toiminnan jatkuvuuden kannalta välttämättömiä sopimuksia. Uutta on se, että tuomari voi keskeyttää vapaaehtoista konkurssia koskevan hakemuksen käsittelyn niin kauan kuin ilmoitus vaikuttaa.

Neuvottelujen aloittamista koskevan ilmoituksen vaikutukset eli täytäntöönpanomenettelyjen keskeytyminen ja pakollista konkurssia koskevien hakemusten käsittelyn lykkääminen, pysyvät voimassa kolmen neuvottelukuukauden ajan (ja tuomioistuimen mahdollisesti myöntämän kolmen lisäkuukauden ajan, uudelleenlaaditun konkurssilain 607 §). Ilmoituksen perusteena ollut maksukyvyttömyystilanne pitää saada ratkaistua seuraavan kuukauden kuluessa joko laatimalla uudelleenjärjestelysuunnitelma, jolle voidaan hakea hyväksyntää, tai hakemalla vapaaehtoista konkurssia. Joka tapauksessa ilmoituksen vaikutukset lakkaavat ilman, että tässä ajassa olisi mahdollista antaa toista ilmoitusta neuvottelujen aloittamisesta. Velallisen on odotettava vuosi.

Tämän neuvottelumenettelyn jälkeen on voitu päästä uudelleenjärjestelysopimukseen, joka on lainsäädännön mukaan toinen konkurssia edeltävä menettely.

Uudelleenjärjestelysuunnitelmat ovat suunnitelmia, joiden tarkoituksena on muuttaa velallisen varojen ja velkojen tai sen omien varojen koostumusta, ehtoja tai rakennetta. Ne voivat sisältää esimerkiksi varojen, tuotantoyksiköiden tai koko yrityksen siirtoja tai mitä tahansa tarvittavia toiminnallisia muutoksia tai näiden yhdistelmiä (uudelleenlaaditun konkurssilain 614 §).

Suunnitelma on määritelty väljästi: sallittuja ovat myös yhtiön selvityssuunnitelmat, kunhan yhtiö on elinkelpoinen ja suunnitelma sisältää takeet, että osakkaiden ja/tai velkojien on mahdollista yhtä lailla hyväksyä se kuin vastustaa sitä.

Suunnitelmaan voi näin ollen sisältyä varojen uudelleenjärjestely (muutos koostumuksessa tai ehdoissa, mukaan lukien mahdollisuus irtisanoa sopimuksia maksukyvyttömyyden vuoksi) tai velkojen tai omien varojen uudelleenjärjestely (luottojen pääomittaminen tai ns. *acordeón*-toimet) tai jopa varojen, tuotantoyksikön tai toimivan yrityksen siirto, tai muu operatiivinen muutos (kuten työvoimaan kohdistuvat toimenpiteet) tai näiden yhdistelmä. Kyseeseen voivat siis tulla osakepääoman korottaminen tai supistaminen, rakenteelliset muutokset ja/tai olennaisten varojen luovuttaminen, mikä edellyttää osakkaiden osallistumista toimenpiteeseen.

Lisäksi korostettakoon, että yleiskatteisuuden periaatetta ei sovelleta velkoihin vaikuttaviin toimenpiteisiin, koska ei ole tarpeen vaikuttaa koko velkaan. Tämä ei kuitenkaan rajoita sitä, että tietyt saatavat ovat lakisääteisiä (elatusapusaatavat, sopimuksen ulkopuoliseen vastuuseen perustuvat saatavat, muut kuin ylemmän johdon palkkasaatavat, 633 §). Suunnitelman ehdottaja voi vapaaehtoisesti sulkea ulkopuolelle joitakin saatavia. Velallinen määrittelee, mihin velkoihin se haluaa uudelleenjärjestelyn vaikuttavan.

Kaikkia uudelleenjärjestelysuunnitelmia ei tarvitse hyväksyttää oikeusteitse. Vain tietyissä tapauksissa vaaditaan hyväksyntä oikeusteitse.

Oikeusteitse on hyväksyttävä uudelleenjärjestelysuunnitelmat, joiden vaikutukset ulottuvat eri mieltä oleviin velkoihin tietyn velkojatyyppin joukossa, kokonaisuun eri mieltä oleviin velkojatyyppeihin tai jopa osakkaisiin, jotka eivät ole äänestäneet järjestelyn hyväksynnän puolesta (uudelleenlaaditun konkurssilain 615 §:n 1 momentti), tai jos on tarpeen suojata suunnitelma ja siihen sisältyvät vakuudet, oikeustoimet tai liiketoimet peräyttämiskanteita koskevilta yleissäännöiltä tai myöntää tiettyjä etuoikeuksia uudelleenjärjestelysuunnitelman yhteydessä myönnetylle tai luvatalle rahoitukselle myöhemmän konkurssin varalta (uudelleenlaaditun konkurssilain 615 §:n 2 momentti).

Kun tarvittavat enemmistöt on saavutettu ja aineelliset ja muodolliset vaatimukset on täytetty, velallinen tai velkojat voivat pyytää suunnitelman hyväksymistä tuomioistuimessa, jotta sillä olisi laissa säädetyt vaikutukset ja se olisi täytäntöönpanokelpoinen. Suunnitelman hyväksymisestä eri mieltä olevat osapuolet voivat riitauttaa sen maakunnallisessa ylioikeudessa (*Audiencia Provincial*), ellei hakija ole valinnut kuulemismenettelyyn tai aiempaan riitauttamiseen perustuvaa hyväksyntämenettelyä.

Mitä menettelyä mikroyritysten on noudatettava maksukyvyttömyystilanteessa?

Uudistuksella, joka toteutettiin 5. syyskuuta 2022 annetulla lailla 16/2022, jolla direktiivi (EU) 2019/1023

saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, sisällytettiin uudelleenlaadittuun konkurssilakiin III osa erityismenettelystä, joka koskee sellaisia mikroyrityksiä (luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä), jotka täyttävät 685 §:ssä säädetty edellytykset ja jotka ovat maksukyvyttömiä, joita välittömästi uhkaa maksukyvyttömyys tai joiden maksukyvyttömyys on todennäköistä.

Menettely tapahtuu etäyhteyksin vakiolomakkeilla, ja sen avulla voidaan hyväksyä nopeasti toiminnan jatkamista koskeva suunnitelma, velkahelpotuksia tai saatavien lykkäys tai varojen likvidointi ja yhtiön oikeushenkilöllisyyden lakkauttaminen, jos toiminnan jatkaminen ei ole mahdollista.

Tämä menettely koskee velallista, velkoja ja tietyissä tapauksissa pesänhoitajaa.

Miten luonnollisen henkilön maksamattomista veloista vapauttamista säännellään?

Luonnollinen henkilö (riippumatta siitä, onko hän elinkeinonharjoittaja), voi hakea vapautusta maksamattomista veloista uudelleenlaaditussa konkurssilaissa säädettyjen ehtojen mukaisesti (486 § ja sitä seuraavat pykälät). Tämä edellyttää, että velallinen on toiminut vilpittömässä mielessä. Menettelytapoja on kaksi: 1. alistuminen maksusuunnitelmaan ilman konkurssipesän enakkoselvitystä 2. varallisuuden ja oikeuksien realisointi.

Kun aineelliset ja menettelylliset vaatimukset on täytetty, vapautus koskee kaikkia maksamattomia velkoja lukuun ottamatta 489 §:ssä säädettyjä poikkeuksia (sopimuksen ulkopuoliseen siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvat velat, rikoksesta johtuvaan siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvat velat, elatusapu, yli 10 000 euroa ylittävät julkisoikeudelliset saatavat, vapauttamishakemukseen liittyvät kulut sekä reaalivakuudelliset velat).

Tietyissä tapauksissa veloista vapauttaminen voidaan peruuttaa, eikä velasta vapauttaminen missään tapauksessa ulotu kolmansiin osapuoliin, joilla on lain tai sopimuksen nojalla velvollisuus maksaa vapautuksen kohteena oleva velka.

[1] Uudelleenlaaditun konkurssilain 583 §:n 2 momentissa suljetaan pois seuraavat velalliset: a) vakuutus- tai jälleenvakuutusyhtiöt, b) luottolaitokset, c) sijoitusyhtiöt tai yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yhtiöt, d) keskusvastapuolet, e) arvopaperikeskukset, f) muut rahoituslaitokset ja -yhteisöt sekä valtion aluerakenteeseen kuuluvat yksiköt, julkiset laitokset ja muut julkisoikeudelliset yhteisöt (uudelleenlaaditun konkurssilain 583 §:n 3 momentti).

■ Päivitetty viimeksi: 23/05/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.